REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 68 **Brașov, Luni-Marți 25 Martie 7 Aprilie** **1908.**

Din causa sfintei sărbători de mâne, Marți, ziarul nu va apărea până Miercuri sara.

La cestiunea băncilor noastre.

(*g*) Băncile noastre ne aduc folos insemnat material și moral, ajutoră poporul nostru în lipsele sale, îl erută în neajunsuri și-l scutesc de batjocurile străinilor. Capitalele adunate în băncile noastre pe lângă aceea, că ne ridică încrederea în forțele noastre proprii și ne asigură independența față de marile și multele capitale străine, ne câștigă și oareșicare influință în viața publică.

Avem dară multe și mari cauze a ne ingriji, ca băncile noastre să rămână scutite, de se poate chiar neatinse de relele egoismului esagerat al timpului, în care trăim.

Scutite vor fi, dacă le-vom urmări cu viuă atențiune desvoltarea vieții și activității și vom desvăli cu toată sinceritatea, dar cu bunăvoința recerută, scăderile, greșelile eventual abuzurile ce ar obveni, și vom stărui pentru încetarea și delăturarea lor.

Mare și bun serviciu ne face în astă privință — ce altcum este chemarea ei — „Revista Economică" și începe a ne face „Solidaritatea", dar servicii mari pot să ne facă bărbații noștri de specialitate punându-ne la disposiție bogatul lor magazin de esperiențe și cunoștințele lor.

Inceputul l'a făcut dintre acești din urmă un bărbat de competința d-lui Parteniu Cosma, directorul „Albinei", celui dintâiu institut de bani al nostru, scriind in „Revista Economică", de unde a trecut apoi și în acest ziar, despre *„incompatibilitate și nepotism la bănci."*

D-l P. Cosma accentuează în articolul său, că legea comercială nu oprește a se alege în direcțiunea institutelor de bani drept membri directorii și funcționarii, dar' că însuși bunul simț și firea lucrului, cari l'au îndemnat pe D-sa se abzică de a fi membru în direcțiune, indată ce a fost ales director executiv, nu admite, ca directorul și funcționarii să fiă totodată și directori — ca membri în direcțiune — și dirigenți — ca funcționari, — adecă, ca ei pe ei să se conducă, disciplineze, controleze, salarizeze etc, apoi că nepotismul înființează bănci și acolo, unde nu este lipsă de ele.

Cine nu vede justețea celor espuse aci de d-l P. Cosma? Dar' câți directori executivi vor avea bunul simț și vor urma frumosului esemplu dat de d-sa? Oamenii sunt tocmai oameni cu toate scăderile omului, și-și îndreaptă faptele mai mult după interesele proprii decât după esemple frumoase.

Avem noi la băncile noastre însă și alte și mai multe năcazuri și rele, cari numai pentru aceea n'au produs încă catastrofe, pentru că Românul nostru din firea lui este onest și spiritul timpului nu l'a molipsit încă și nu l'a putut clătina în onestitatea lui. Trebue să fim cu ochii în patru, ca aceasta să fie tot așa și în viitor. De relele aceste se țin:

1) Că mulți dintre directorii esecutivi și funcționarii băncilor noastre, în afară de aceea, că sunt membri în direcțiunea băncii proprie, se dirig, disciplinează și controlează înșiși pe sine și trag tantieme atât ca funcționari cât și ca membrii în direcțiune, mai sunt membri și în direcțiunile sau comitetele de supraveghiare a *altor și chiar deodată a mai multor bănci străine*.

Aceasta mai avea înțeles la început și se putea justifică cu aceea, că oamenii noștri nu erau inițiați în afacerile de bancă și nu puteau fi fără de conducerea și sfaturile oamenilor mai versați în trebi de ale băncilor; dar azi nu mai are înțeles și este hotărât în detrimentul băncii proprie. Un funcționar de bancă, și mai ales un director executiv, are la banca proprià totdeauna atâta lucru, încât numai pe acesta să-l poată isprăvi bine, eară de ochiul și presința lui nu se poate lipsi și nu e bine să se lipsească banca nici odată. Controlul între colegi, și de multe ori reciproc, încă nu poate fi destul de independent sau chiar sever. Este în acest control un fel de incompatibilitate.

De când „Solidaritatea" pune experți la dispoziția băncilor noastre, nici nu se mai simte lipsa de a se alege în direcțiuni și comitete de supraveghiere experții altor bănci. Incompatibil mai este, ca experți esmiși de „Solidaritatea" să revadă conturile acelor bănci, la cari ei figurează ca membrii în direcțiune sau în comitetul de supraveghere.

2. Că în acele centre, în cari sunt sediurile băncilor noastre, arareori avem inteligență destulă și provăzută cu cunoștințele de lipsă spre a putea forma din ea direcțiuni și comitete de supraveghiere corespunzătoare tuturor cerințelor; suntem necesitați să alegem dară membrii în aceste de prin ținut și și de aceia, cari sunt și mai puțin versați în trebi de bancă.

Urmările rele ale acestei împrejurări nefavorabile pentru băncile noastre numai așa le vom putea încunjura și contrabalansa, dacă la alegerea membrilor în direcțiune și comitet vom pune de lături nepotismul și prietenismul și vom alege oameni de aceia, cari cugetă cu capul lor, și vor face datorie și ambițiune din noul lor post, și nu numai vor voi, ci vor fi și capabili a-și câștiga cunoștințele de lipsă pentru a-și împlini datoria luată asupra lor.

3. Mai mare rău al băncilor noastre, cu care se poate face abuzul cel mai periculos, ce poate duce chiar la catastrofe, zace în împrejurarea, că fiind acționarii băncilor noastre împrăștiați prin toată țara, nu pot veni în persoană la adunările generale ca să-și vadă acolo de drepturile lor, ci trimit numai plenipotențe neîmplute respectivei direcțiuni, ear direcțiunea, în cele mai multe cazuri însă numai directorul esecutiv și unul seau altul dintre confidenții săi, dispun după plac de acele multe și la votare hotărâtoare plenipotințe, împărțindu-le între oamenii lor de încredere.

Acest rău l'am putea curma mai ușor, simplu și natural așa, dacă ne-am interesa mai mult de mersul trebilor acelor institute, la cari ne depunem banii, făcându-ne acționari; dacă am merge măcar din când în când la adunările lor generale și dacă acolo am ținea cu ceilalți acționari prealabile consfătuiri asupra mersului trebilor băncei noastre și ne-am statori înainte ținuta și demersul în una sau altă cauză, ce are să se desbată în adunarea generală. Mai departe dacă, neputând merge în persoană, ne-am îngriji de informațiunile sigure despre respectiva bancă, am împuternici cu reprezentarea noastră la adunarea generală pe un om de încredere al nostru sau pe alții, recomandați de el, și le-am împărtăși vederile eventual voința noastră asupra unui sau altui punct al programului adunării generale; c'un cuvânt, dacă ni-am valida și noi dreptul nostru de acționar și nu am lăsa toate în știrea Domnului și în voia altora.

In tot cazul însă plenipotențele neumplute trimise direcțiunei, iar nu unui sau altui membru din ea, ar trebui să se încredințeze, cu înțelegerea întregei direcțiuni unor sau altor oameni de încredere și să se facă întrebuințare de ele, după un program înainte stabilit de întreagă direcțiune și nu numai de unul sau altul din membrii ei.

Vor mai fi multe scăderi în administrarea băncilor noastre; dar aceste se vor descoperi și sperăm, se vor delătura cu timpul de organele noastre de specialitate și de publicul cel mare, dacă acesta se va interesa în viitor mai mult de ele, decât până acum.

La jubileul „Gazetei".

Cluj, 15 (28) Martie.*) — Din incidentul jubileului, salutăm „Gazeta" și pe vrednicul ei Director, rugându-l să lupte și mai departe cu tărie pentru neamul nostru românesc.

Vasilie Ranta, Dr. Simeon Tămașiu, Dr. Iuliu Pordea, Dr. Stefan Morariu, Iuliu Roșescu, Gavril Carsai. Leonte Pușcariu, Antoniu Mandeal.

Zlatna, 22 Martie v. (4 Aprilie.) — Din incidentul jubileului de 70 de ani, *Românii din Zlatna* și jur, doresc „Gazetei" viață lungă și isbândă. Stimă și reverință directorului ei.

Hotoan, 22 Martie (4 Aprie n.) — Bătrână „Gazetă"! Tu care a-i reprezentat în cursul vieţuirei tale toate aspirațiunile nobile ale neamului nostru și l'ai ajutat cu tăria a se trezi din amorțeala seculară, la aniversarea-ți septuagenară, fii salutată și dela aceasta periferie a românismului, de lângă eriul Sălagiului. Iar muncitorii tăi, în frunte cu vetaranul pressei noastre, D-l Dr. Aurel Mureșianu, să aibă parte de bucuria unei vieți prospere și îndelungate, luptând statornic pururea sub deviza: *nunquam retro*.

N. Pătcașiu,
preot.

Șoimuș, 21 Martie v. — Primiți și din partea mea cordiale felicitări la jubileul septuagenar al venerabilei noastre matroane: „Gazeta Transilvaniei". Vă salut din inimă și vă doresc mulți-mulți ani spre folosul neamului românesc. Pronia cerească vă deie tărie și sănătate să țineți sus și nepătat stindardnl scumpei noastre „Gazete".

Ioan Baciu,
preot.

Salutul pressei române.

„Biserica și Școala", foaie bisericească-școlastică, literară și economică din Arad vorbind despre aniversarea ziarului nostru zice:

»Cel mai vechiu ziar al nostru este în întreagă publicistica română »*Gazeta Transilvaniei*«, felicitată din toate părțile, din incidentul aniversării a 70-a a fericitei sale aparițiuni, mai ales și mai cald de confrații săi, dintre cari remarcăm pe cea mai veche revistă literară: »Convorbiri literare«, încă tânăra de ani (dela 1866), ca și plăpânda noastră cultură«.

»Dela înălțimea vârstei noastre de 32 de ani, ne asociem și noi colegilor și urăm decanei publicisticei române: Viața, fără de sfârșit!«

Din dieta ungară.

Afacerea Barkoczy. — Continuarea desbaterei proiectului de revisuire.

Mare agitațiune a produs săptămâna trecută între părinții patriei faptul, că consilierul ministerial bar. *Barkoczy* nu s'a sculat în picioare la săvârșirea actului unei căsătorii civile recente și a refuzat să subscrie protocolul căsătoriei civile. Purtarea aceasta provocătoare a fost considerată drept o demonstrație fățișă contra legei și fiind desbătută pe larg prin ziare și în cercurile politice ea a dat ansă la manifestațiuni pro și contra lui Barkoczy. Presa liberală cerea reglementarea lui Barkoczy, iar poporalii îi luară apărarea.

In ședința de Sâmbătă afacerea a fost adusă în dietă în formă de interpelație după-ce mai întâiu ea formase obiectul unor agitate desbateri în consiliul de miniștri.

Din sorginte bine informată se anunță, că în consiliile de miniștri, cari s'au ținut Sâmbătă în *afacerea Barkoczy*, s'a încheiat un compromis în cestiunea răspunsurilor miniștrilor la cele două interpelări anunțate. In aceleași consilii de miniștri ministru de comerciu Francisc Kossuth a cerut permutarea baronului Barkoczy din postul său, aceia ce a obținut cu ușurință, dar pentru mai târziu.

Ziarul partidului poporal a anunțat, că 40 de deputați au primit dela alegătorii lor telegrame, prin care le cer să intervie în favoarea bar. Barkoczy.

*

In cameră s'a început *continuarea discuției paragrafului* al doilea al proiectului de revizuire a regulamentului camerei, la care au luat cuvântul contra revizuirei deputații Francisc Szkicsak, Arpad Bozoky și Vasile *Goldiș*, care a rostit un mare și documentat discurs. Deja la discuția generală, a zis d-l Goldiș, am dat espresie convingerii noastre, că proiectul acesta constitue o primejduire gravă a libertății cuvântului discuției asupra articolului prim, ci dimpotrivă ni-s'a întărit în urma celor experiate. Când deputatul Nagy și-a prezintat proiectul, din partea guver-

*) Această telegramă s'a rătăcit așa, că numai acuma o putem publica. — Red.

nului s'au făcut declarații, din cari a trebuit să tragem concluzia că guvernul se identifică cu acest proiect. Ba d-l ministru de interne a declarat, că el își condiționează rămânerea în cabinet de votarea acestui proiect. Situația s'a schimbat însă în mod esențial. Chiar la articolul prim d-l deputat Eitner Zsigmond a prezintat un nou proiect și maioritatea a primit nu proiectul lui Nagy Emil ci proiectul lui Eitner. Vedem acum, că acelaș lucru se întâmplă și la articolul al doilea, la care dep. Merey Lajos a propus din nou un șir întreg de amendamente nouă. Și sfârșitul? In cele din urmă se va primi un proiect, care diferă în mod esențial de proiectul cu care s'a identificat guvernul (Aprobări în stânga și centru). Iată de ce ne găsim și noi într'o situație dificilă, fiindcă nu știm ce să combatem: să combatem proiectul original prezintat de Nagy Emil, sau să combatem contra-amendamentele propuse de d-l Merey Lajos (Aprobări în centru.)

Oratorul arată deosebirile esențiale între proiectul lui Nagy Emil și amendamentele propuse de Merey Lajos și Szmrecsányi G., și analizează cu multă temeinicie dispozițiile articolului al doilea, propunând la fiecare punct câte un amendament. Termină rugând camera să primească amendamentele propuse de el.

La 2 s'au început *interpelările în afacerea Barkoczy*. Deputatul Brody a vorbit arătând că Barkoczy a violat legea nu numai în litera ei, ci și în spiritul ei. Brody a întrebat pe ministrul de culte ce măsuri are de gând să ia contra acestui funcționar al ministerului.

A vorbit apărând pe Barkoczy și aplaudat de maioritatea camerei și deputatul clerical Nicolae Sboray.

Răspunzând interpelării în afacerea șefului de secție Barkoczy, ministrul cultelor Apponyi a spus că în ce privește libertatea conștiinței e liber fiecare să-și aleagă religia ce-i place. Intru cât privește însă întrebarea deputatului Brody, dacă Barkoczy va fi supus unei pedepse disciplinare, contele Apponyi a recunoscut că procedarea lui Barkoczy are caracterul unei demonstrații pe care o condamnă, declară însă că eventualitatea unei acțiuni disciplinare este un drept al său și că va considera ca abuz orice amestec al parlamentului.

Ministrul de interne, contele *Andrassy*, a răspuns, că întrebând pe oficiantul de serviciu Kapcza, dacă totul a decurs în liniște, acesta a răspuns afirmativ. Deputatul Brody se declară nemulțumit cu aceste răspunsuri, deputatul Sboray însă se declară mulțumit. Camera a adoptat răspunsurile miniștrilor cu mare majoritate.

Ințelegerea ungară-croată. Din Viena se anunță că deputatul croat Franz Supilo a sosit acolo, unde a conferit cu deputații croați din Reichsrath. Se zice că s'ar fi găsit o formulă în vederea unei înțelegeri pacinice între unguri și croați.

Prelungirea sesiunei parlamentare. Din București se anunță: Guvernul pare hotărât a mai convoca parlamentul într'o sesiune extraordinară, în cursul lunei Mai. Hotărârea aceasta a determinat pe mai mulți senatori să propue d-lui Sturdza ca în locul unei sesiuni în Mai, să se prelungească actuala sesiune până la 20 Aprilie. Dacă ideea va fi admisă, parlamentul va lua vacanță cu două zile înainte de Pa-ti și se va întruni din nou la trei zile după sărbători. Cei, cari au propus această soluție, susțin că în luna Mai muncile agricole sunt în toiul lor și proprietarii și arendașii din parlament nu-și pot neglija interesele lor, fără a suferi pagube însemnate. Guvernul n'a luat încă o hotărâre definitivă.

Repausul dominical în senatul român. Discutându-se legea senatul a respins proiectul prin care se cerea, ca în duminicile și sărbătorile legale să se țină repaos toată ziua Legea s'a respins cu 39 voturi. pe motivele aduse de proprietarii și arendașii, cari au format majoritate, că țăranii numai Duminecă și la sărbători au timp liber spre a-și cumpăra din orașe cele trebuincioase. Prelații în corpore au părăsit ședința declarând, că nu vor mai participa la ședințele maturului corp.

Legea a venit în senat din inițiativă parlamentară. Prin ea se stabilea repaosul pentru întreaga zi de Duminică și sărbătorile recunoscute de Sf. Sinod. Cârciumele din comunele rurale urmau să fie închise până la orele 2 d. a. în zilele de sărbătoare. In orașe se prevedea să stea închise numai până la orele 10 dimineața, restaurantele, cafenelele, cofetăriile, grădinile publice, florăriile de flori naturale, teatrele, concertele și toate întreprinderile pentru distracția publică. Bărbieriile erau lăsate deschise până la orele 12 din zi.

După cum se vede prin aceste dispoziții, se tindea a se lăsa liberi toți cetățenii în timpul dimineții în zilele de sărbători, spre a se putea duce la biserică.

Când a fost discutat proiectul în secțiile Senatului, a întâmpinat opunere din partea multor senatori, în special de către aceia cari sunt și agricultori. Acei senatori spuneau, că țăranii numai în zilele de Duminecă și sărbători pot să se ducă la orașe spre a-și târgui cele de cari au nevoe. Ori, dacă în acele zile prăvăliile sunt închise la orașe, țăranul trebue să piardă o zi de lucru pe săptămână spre a se duce la târg. Pe de altă parte țăranii ne având ce face în sate, în timpul sărbătorilor, se vor duce la cârciumi și deci alcoolismul se va încuraja prin lege în loc să fie combătut.

Despre respingerea acestui proiect »Conservatorul« scrie următoarele: Punându-se din nou la vot proiectul de lege al repausului duminical, al cărui vot a fost nul, deși d-l Dimitrie Sturdza, președintele consiliului a votat pe față pentru proiect, majoritatea a respins acest proiect cu 39 de bile contra. Pentru proiect au fost 36 d-ni senatori. Proclamându-se rezultatul votului I. P. S. S. Mitropolitul Primat, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și P. S. S. Episcopii, au părăsit ostentativ banca prelaților și au plecat din ședință. Prelații din Senat au fost afectați de acest vot, cu atât mai mult cu cât d-l D. Sturza făgăduise I. P. S. S. Mitropolitului primat că proiectul acest de lege va fi votat și I. P. S. S. a declarat chiar în ședința de eri a Senatului că în această privință a avut aprobarea d-lui președinte al consiliului miniștrilor.

Generalul rus Wolodimirow în Praga. Cetim în »Din Zeit« că generalul rus, delegat al Dumoi orașului Petersburg a cercetat conziliul orașului Praga, unde a fost primit cu mult entusiasm din partea Dr. Herold. Generalul a mulțumit pentru cordiala primire declarând totdeodată, că el nu va întârzia a comunica în Petersburg cele ce a văzut făcând mențiune despre meritele, ce și le-a câștigat deja Cehii pentru vechia ideie slavă. Este datoria Rușilor, a zis generalul, să nu-și uite de meritele Cehilor, în asta privință afirmând că ei sunt santinela la postul ei a ideii vechi slavice.

ȘTIRILE ZILEI.

— 24 Martie v.

Conferența de eri a d-lui prof. I. *Petrovici* despre »Urme din Roma antică« a atras un număr deosebit de mare de public, care a urmărit cu o vădită plăcere tablourile proiectate și explicările conferențiarului. După o scurtă întroducere, în care d-l Petrovici a relevat interesul viu, ce trebue să-l aibă fiecare Român față de capitala Italiei și monumentele-i neperitoare, au urmat numeroase proiecțiuni reușite, cari pentru câteva clipe ne-au lăsat să admirăm cerul pururea senin al Ialiei și să ne închinăm în fața monumentelor cetății eterne. Terminând d-l conferențiar a fost viu aplaudat de asistența numeroasă.

La temniță. Părintele Filip Docolin din Micăsasa (comit. Târnavei), cu fiul d-sale, care de prezent urmează cursul de medicină la universitatea din Viena, a fost invitat pe 2 Aprilie să-și înceapă pedeapsa la temnița din Dicio-Sân-Mărtin. Atât părintele Docolin cât și fiul său, d-l Iuniu Brut Docolin au fost pedepsiți cu închisoare de câte 5 zile și 100 cor. amendă pentrucă la adunarea comitetului parochial ținută în scopul protestării împotriva legii lui Apponyi, s'ar fi primit o resoluțiune, care a scos din fire autoritățile.

In apostolie economică. Cetim în »Tovărășia«: Duminecă în 5 Aprile n., (adecă eri) d-nii V. C. *Osvadă* și I. *Moța* urmându-și drumul la sate, vor merge în fruntașa comună mare Mercurea și în apropiata comună Ludoș — unde vor tălmăci asigurarea vitelor și vor da ajutor pentru tovărășiile, ce le reclamă trebuințele locale d'acolo. Rugăm și pe această cale pe frații din comunele apropiate, să ia cât de mulți parte la aceste adunări, ca mândrul steag al tovărășiilor să aibă cât mai multi sprijinitori!

Prima reprezentație de eri seara a operei »Der Freischütz« de către reuniunea germană de cântări din Brașov cu concursul distins al tenorului operei din Lübeck Hans *Robert* și a d-șoarelor Helene *Honigberger* și Selma *Hackmüller* a constituit un adevărat eveniment musical în viața Brașovenilor. Aceasta a dovedit'o și sala Redutei, care a fost ticsită până la ultimul loc de un public ales, în majoritate german. Reprezentația însași n'a lăsat nimic de dorit și a fost încoronată de un succes, care face toată onoarea harnicului și simpaticului dirigent, d-l Paul *Richter*, membrilor reuniunei, regisorului H. Bulhardt și orchestrei orașului, augmentată cu mai mulți membrii ai societății filarmonice. Tenorul H. *Robert*, o figură distinsă, a fost neîntrecut și nu știam ce să-i admirăm mai mult: jocul său perfect de scenă sau vocea-i frumoasă și puternică de tenor, prin care dela prima sa pășire ne-a arătat că este un mare actor și cântăreț de primul rang. O partneră fericită i-a fost cunoscuta cântăreață brașoveană d-șoara *Honigberger*, care ne-a fascinat de astădată și prin jocul ei de scenă. D-șoara Honigberger a escelat îndeosebi în câteva arii și recitative, pe cari le-a executat în mod perfect și neîntrecut. D-șoara Selma *Hackmüller* s'a dovedit deasemenea de o cântăreață cu școală frumoasă și cu un bun joc de scenă.

Dintre membrii reuniunei rolul cel mai greu l'a avut d-l Wilhelm *Knopf* (Caspar), care dispune de un frumos bariton și de un incontestabil talent de actor. Prestațiunea d-lui Knopf a fost frumoasă și deamnă de admirat. D-l G. *Wachler* a impus și s'a distins prin basul său sonor și posa sa în rolul eremitului. Dintre ceilalți soliști s'au remarcat d-nii Stenner, Türk și d-șoarele Emmi Albrich, Paula Schwartz, Marie Binder și Luischen Muschalek. Corurile au fost puternice și bine studiate.

Reprezentația viitoare va avea loc mâne, Marți.

Teama Sultanului de atentate. Dela Yldiz Kiosc s'a comunicat misiunilor diplomatice că pe viitor chiar și persoanele recomandate de misiuni pentru a putea asista la Selamlik. vor trebui să fie supuse unui examen corporal. In consecință toate misiunile diplomatice vor suspenda probabil cererile de permisiune pentru asistarea la Selamlik sau le vor mărgini la cazuri cu totul excepționale. Această măsură de precauțiune a fost luată de teama unor atentate.

Dimisia primului ministru englez. Din Londra se anunță: In mod semioficios se anunță că primul-ministru Campbel Banerman, care se află greu bolnav, se va retrage din oficiul său. Regele Eduard a și fost inștiințat de aceasta hotărâre a primului ministru. Ca succesor al lui va fi cancelarul tezaurului, Aquith.

Păcăleala de 1 Aprilie a revistei »Märtz«. Parchetul din Berlin a intentat acțiune revistei Märtz« pentru mistificarea cunoscută cu scrisorile cari s'au schimbat între împăratul Wilhelm și lordul Tweedmouth.

»Revista Economică«, conform condițiilor publicate în fruntea sa ar avea să apară în lunile Aprilie—Decemvrie numai de două ori pe lună. Redacțiunea revistei anunță acum în numărul dela 5 Aprilie c., că biroul redacțional al asociațiunei de institute financiare ca însoțire »Solidaritatea« a hotărât ca »Revista Economică« să iasă și în lunile următoare ale anului tot *odată pe săptămână*, ca în lunile de iarnă, căci numai așa poate să servească trebuințele practice de toate zilele ale băncilor noastre în condițiuni mulțămitoare.

Prinderea unui spărgător îndrăzneț. Un anume Tatulescu numai în etate de 24 de ani a săvârșit mai multe spargeri în București. El a fost prins și la perchiziția corporală s'a găsit la el nu mai puțin ca 41 instrumente și chei, dintre cari 10 chei pentru deschiderea caselor de bani făcute de el. Apoi să mai zică cineva că Românul nu e »meșter.«

Inșelăciunea unui deputat din camera ungară. S'a făcut de curând arătare la tri-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Demagogie criminală.

De *Aurel C. Popovici.*

II.

Sunt banalități socialiste vulgare? Filosofie politică de berărie? Evident. Dar ian să ne închipuim efectul acestei propagande asupra celor ce nu au putință de a deosebi ideile fantastice de viață reală. De sigur cetitorii »Luceafărului« fiind toți »domni« și »stăpânitori« (bieții oameni!), n'au să fie convertiți la evanghelia lui Karl Marx sau a lui Kropotkin. Dar o lume întreagă de băețandri »preparanzi« și »teologi«, liceieni și studenți, sufletele avântate tinerești totdeauna dispuse spre inovații radicale tocmai pentrucă nu cunosc complexitatea vieții, sunt elemente suficiente spre a porni o propagandă practică, spre a aduce asemenea »idei mântuitoare« în massele poporului, spre a-l deștepta să întrevază raiul pe pământ și spre a-l mobiliza în contra noilor săi stăpânitori.

Entuziasmul juvenil se face foc, mai ales când asemenea »revelații« sentimentale se propagă în reviste, considerate până ieri alaltăieri ca fiind serioase, redactate de oameni cari erau priviți și ei ajunși la maturitate, conștienți de răspunderea faptelor lor. »Apoi dacă foaia lui Goga propovăduește anarhismul, aceasta nu poate fi o nerozie« — iată cum trebue să judece partea mai sentimentală și mai naivă a tinerilor. Și ei vor căuta cu nesaț noui »argumente« și arme noui contra »domniei naționale«. Și ei ar putea tălmăci nouile »adevăruri« mai pe înțelesul țăranilor, d. p. cam așa: »Oameni buni! Voi sunteți una, iar domnii noștri români sunt alta. Căci voi munciți, iar ei sunt trântori! Voi robi, și ei boeri! Voi săraci și ei bogați! Și sunt bogați pentrucă au pus mâna pe pământul vostru. Sunt rumeni și grași pentrucă se brănesc din măduva poporului, pentrucă vă jefuesc și pânea dela gura copiilor voștri! Ci că ei nu sunt »nemeși«, ci domni »români«! Ci că noi să ne luptăm contra Ungurilor, nu contra lor, căci suntem români! Astea-s iscodiri ca să vă prostească pe voi! Dar ce vă pasă vouă de Unguri și Români? Doar și la Unguri este sărăcime. Aia-i ca și voi de necăjită. Voi cu ea trebue să țineți, dar nu cu boerii voștri români, cari vă stăpânesc și vă calicesc pe voi. Omu-i om, fie de orice neam. Căci doar toți suntem frați. Numai cei bogați, domnii noștri, ăștia sunt dușmanii voștri, călăii voștri. Ci că ne dau popi și dascăli ca să ne învețe. Dar ce ne învață? Să răbdăm ca vitele necuvântătoare, să mergem la biserică, să muncim din greu, să mergem la cătănie ca să apărăm pe popi, pe dascăli, pe advocați și pe toți domnii noștri. Apoi nu mai trebue să fie bogați și nu ne mai trebue domni și stăpâni! Nici unguri, nici nemți, nici români, nici nimic! Trebue să împărțim averile celor ce au, cu cei ce n'au. Așa cere dreptatea. Căci voi sunteți talpa țării. La voi e dreptul, la voi e puterea. Voi trebue să fiți stăpâni, nu domnii. Căci voi sunteți mulți ca nisipul mării, iar ei — o mână de oameni. Trebue numai să vreți. Și dacă vreți, lucrul e tare ușor, luați parul și luați-i la goană«..... Și un lung și prelung consentiment răsună: *»Așa e, Domnule! Lasă pe noi, Măria Ta«.*

. . . .

Sună? Și se poate îndoi un om chibzuit de efectul final al unor asemenea agitații? Faptul că ele prezintă totdeauna și o notă de operetă, nu trebue să amăgească pe nimeni. Curând sau mai târziu, asemenea agitații trebue să pună în fierbere toate minții, toate inimele. Rezultatul e ușor de prevăzut.

Un prim rezultat s'a văzut primăvara trecută în România. Să ne închipuim că țărănimea întreagă era organizată strajnic de vreo 30 de ani, și condusă de rânduri-rânduri de socialiști energici și în parte de anarhiști? I s'ar fi făcut dreptate mai de mult? Probabil. Dar dreptatea aceea nu era să fie »integrală«. Căci socialiștii din ce în ce mai »înaintați« nu ar fi recunoscut-o. Și lupta ar fi continuat din ce în ce mai crâncenă, până la constituirea »ministerului de țărani« cu vre-un Dobrescu-Argeș prim-ministru și vre-un Cațavencu la răsboiu. Și cum acest »cabinet« nu s'ar fi putut menține timp îndelungat, și cum oameni ca »domnii« Sturdza și Carp ar fi fost atunci de mult înmormântați în »neagra reacțiune«, cine era să susțină ordinea de Stat? Cine să mai poată convinge furia deslănțuită în contra clasei »domnești«, în contra Statului, în contra răsculaților ei înșiși când unii se vedeau înșelați de alții în făgădueli și așteptări?

Când o »revoluție« a ajuns până aici, orice duel intelectual devine imposibil. Cum să duelezi cu cineva când acela te atacă cu furca de fier, iar tu nu ești obicinuit sau nu vreai să parezi decât cu floreta sau cu sabia? In acest caz cu cât lama ta e mai sclipitoare, cu atât mai sigur vei fi biruit. Și căzând tu, înțeleg mereu clasa conducătoare, *trebue* să cază și orbitul tău adversar. Atunci nu mai e decât o cestiune de timp până ce amândoi veți fi sub glia verde.

Așa au pierit *toate* democrațiile: prin lipsă de virtuți și înțelepciune, prin pletoră

bunal că deputatul şi totdeodată şi advocatul *Toma Szokoly* a înşelat cu un testament pe un muncitor dela drumul ferat cu numele Ion Kun. Şzokoly s'a dus la Kun şi i-a comunicat, că răposatul unchiu al acestuia Sigismund Levay i-ar fi testat lui Kun 2000 de coroane şi fratelui său 4000 coroane Testamentul a fost ce-i drept rupt, dar totuşi are valoare legală. Lăsământul întreg se urcă la suma de 100,000 coroane, împovărate însă cu 50 mii coroane. Szokoly i-a oferit lui Kun, în loc de 2000 resp. 4000 testate fratelui acestui răposat numai 15.000 coroane dacă va renunţa la ori ce alte pretensiuni faţă cu alte rudenii ale sale. Kun a primit propunerea lui Szokoly şi a iscălit un act notarial relativ la aceasta afacere, iară advocatul-deputat îi şi numără suma de 15,000 coroane. Acum Kun afirmă, că: unchiul său n'a lăsat nici un testament, ci numai nişte însemnări relative la intenţiunea sa de a testa, dar însemnările aceste nu sunt făcute în faţa martorilor ca de obiceiu. Hârtia din cestiune s'a rupt şi apoi s'a lipit bucăţile în nou. Moştenirea, ce i-ar compete lui Kun nefiind nici un testament, ar face suma de 310,000 coroane. Deci dar advocatul l'ar fi înşelat amăgindu-l să subscrie actul notarial amintit Szokoly la rândul său afirmă, că el în toată aceasta afacere e pur şi simplu reprezentant al testatorului şi ca atare i-a dat lui Kun 15,000 coroane, ca să nu ridice proces contra celorlalţi testatori. Testamentul l'ar fi rupt însuşi testatorul şi l'a cârpit din nou lipind harţoagele una de alta.

Se aşteaptă decisiunea tribunalului.

Conspiraţiile teroriste din Rusia. Cu privire la conspiraţiile teroriste descoperite zilele trecute se anunţă următoarele noui detalii: Se confirmă că în conspiraţie au fost implicaţi şi mai mulţi militari, între cari ofiţeri superiori şi ofiţeri din gardă. Astfel un ofiţer din gardă, care se temea să nu fie arestat, s'a sinucis. La teroriştii arestaţi s'a găsit o listă de persoane pe cari urma să le asasineze. Intre persoanele condamnate la moarte se găsesc marii duci, miniştri, guvernatori generali. Conspiraţia a fost descoperită de către un agent secret, care a reuşit să se întroducă într'o sală, unde se ţinea o şedinţă a unui grup terorist. In ultimele trei zile au fost arestate mai bine de 300 persoane. Palatul marelui duce Nicolae este păzit de mari forţe militare.

Măcelul din Armenia. Din Van (Armenia) se anunţă că liniştea nu este încă restabilită, din cauză că provocatorii ultimului măcel au rămas nepedepsiţi. Consulul englez şi consulul rus dau ca provocatori ai măcelului pe preşedinţele Curţii de apel din Van, pe ofiţerii de jandarmi Ahmed-bey şi Hussein-effendi şi alte personagii importante. După aceste ştiri numărul victimelor e cu mult mai mare decât s'a spus până acuma: Au fost 60 de armeni morţi şi 50 răniţi. Ştirea că a fost trimes la Van bat. al 15-lea de curzi a produs o şi mai mare iritaţie, lumea fiind convinsă că curzii nu vor face decât să agraveze situaţia.

Cum ar dori Tolstoi să fie sărbătorit. La 7 Februarie, în Charkow, a fost condamnat la şease luni închisoare un anume Bodianski pentru faptul de a fi răspândit cărţile lui Tolstoi. Fiul lui A. M Bodianski i-a scris autorului Anei Karemine în care îi spunea: cel mai bun mijloc de a se serba munca d-tale ar fi să te închidă pe d-ta însăţi. La aceasta Tolstoi a răspuns prin următoare scrisoare:

»Dragă Alexandre Mihailovici! Am cetit scrisoarea d-tale, în care exprimi aşa de frumos şi aşa de unic felul cel mai bun de a se sărbători jubileul meu: condamnându-mă şi pe mine pentru operile pe cari le-am scris, pentru a căror răspândire ai fost d-ta şi alţii arestat în atâtea rânduri. Intr'adevăr nimic nu îmi ar fi dat atâta mulţumire şi bucurie, cât mi-ar fi pricinuit arestarea mea, aruncarea mea într'o închisoare murdară, rece şi pustie. D-ta ai exprimat ceea-ce eu am dorit de atâtea ori. In ultimul timp m'am simţit aşa de bine, aşa de fericit, încât mă întrebam, deseori, ce aşi putea să mai doresc? Şi nu puteam găsi nimic. Acum nu mă pot reţine să nu mă gândesc şi să nu doresc aceea ce d-ta propui nu ca o glumă, dar foarte serios: condamnarea mea. In chipul acesta aş putea să împac pe toţi acei, pe cari cărţile mele şi răspândirea lor îi revoltă şi supără, iar pe de altă parte mi-ar da ocazie înainte de a muri să am cea mai mare bucurie şi mulţumire să scap de jubileul care mi se pregăteşte.

»Iţi strâng mâna prieteneşte.

Lev Tolstoi.

13 Martie 1908.

Sunt poamele stricăcioase la dinţi? Intrebarea aceasta se poate resolvi şi afirmativ şi negativ. Când mesteci în gură poamele dinţii vin în atingere cu acidele de plante, cuprinse în poame, acide de lămâi şi acidul din poame, care le consumi. Cum-că aceste acide atacă dinţii nu mai e nici o îndoială după ce s'a constatat, că dintele pus în unul din acidele numite s'a disolvat în parte s'au de tot. Fărmiturile, ce rămân printre dinţi din poamele consumate stând în gură timp mai îndelungat dospesc şi astfel atacă dinţii. Deci dar spălaţi-vă dinţii după ce aţi mâncat poame. De altă parte să ştie că în poame se găsesc mulţime de săruri nutritoare şi princioase creşterei şi solidificărei dinţilor. Astfel poamele folosesc dinţilor. Drept aceia în loc să le dăm copiilor bomboane, care strică dinţii, e mult mai bine a le da fructe uscate, d. e. curmale şi smochine şi poame coapte bine, curate, neputrede — dar să-i deprindem totdeodată a-şi spăla totdeauna gura după ce au mâncat poame. Vine întrebarea, cum se face de ţăranii, dar mai cu seamă ţiganii au dinţii aşa de buni şi de frumoşi încât te minunezi când rânjesc? De sigur ei nu-şi prea spală dinţii, după ce rod la mere şi pere adeseori necoapte. Aceasta să nu ne inducă în eroare a nu îngriji de curăţenia dinţilor copiilor noştri.

Tuturor rudeniilor, prietinilor şi cunoscuţilor, cari din incidentul dureros al treceri din vieaţă a mult iubitei noastre **Maria Garoiu** născ. Meţianu ni-au adresat în scris şi cu graiu viu cuvinte de mângăiere le aducem şi pe aceasta cale căldurosă mulţumită.

Jalnica familie.

NECROLOG. Subscrişii cu inima plină de durere, vestim tuturor rudeniilor, prietinilor şi cunoscuţilor, cumcă iubita noastră fiică, soţie, mamă, soră şi cumnată Maria R. Bude născ. Nan, după o scurtă şi grea suferinţă a încetat din viaţă azi la 7 oare după amiazi, în anul al 32-lea al etăţii, fiind împărtăşită cu Sfintele Taine Rămăşiţele pământeşti ale iubitei defuncte se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericei române din loc, Marţi în în 25 Martie st. v. (7 Aprilie st. n.) 1908 la oara 2 după amiazi. Zerneşti, în 22 Martie st. v. (4 Aprilie st. n.) 1908. — Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Irimie Nan, proprietar, Neacşa Nan născ. Meţianu, ca părinţi. Romul Bude, ca soţ. Vartolomeiu Bude, dir. şcol. şi Ecaterina Bude, ca socrii. Tincuţa şi Eugenia, ca fiice. Elena Purece născ. Nan, Iancu Nan as. farmacist, ca fraţi. Vasilie Purece farmacist, ca cumnat. Valentin Bude, profesor, Virgil Bude, învăţător, Octavian Bude paroch, Traian Bude student, ca cumnaţi. Ecaterina G. Ilie născ. Bude, ca cumnată. Precum şi numeroşi unchi, mătuşi, cumnate, veri şi verişoare.

— Subscrişii cu inima plină de durere vestim tuturor rudeniilor, prietinilor şi cunoscuţilor, cumcă prea iubitul nostru soţ, cumnat şi unchiu **Dragan D. Peteu**, proprietar, după scurte şi grele suferinţe, împărtăşit cu Sfintele Taine, şi-a dat nobilul său suflet în mânile Creatorului astăzi Luni în 24 Martie st. v. (6 Aprilie st. n.) a. c. la oarele 6 dimineaţa, în etate de 73 de ani. Rămăşiţele pământeşti ale scumpului decedat se vor ridica din casa proprie Miercuri în 26 Martie st. v. (8 Aprilie st. n.) 1908, la oarele 2 p. m., şi se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericei Sfinţilor Arhangheli din Satulung. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Satulung (Săcele), în 24 Martie st. v. (6 Aprilie st. n.) 1908. — Maria Drăgan Peteu, ca soţie. Stoica şi Paraschiva Gologan, Ioan Popa, cumnaţi. Precum şi alţi nepoţi şi nepoate.

Varietăţi.

Femeia ocupa un loc însemnat în viaţa sufletească a marelui poet italian mort anul trecut Giosué Carducci.

A fost nebuneşte amorezat în timpul şederii sale la Maremma. Tot el este acela însă care, pătruns de menirea lui aleasă, a luat hotărâre solemnă de a »îndepărta ori-ce cântec de iubire«. El numeşte pe femee în dragoste: »copilaş mincinos«. Şi s'a ţinut de cuvânt.

Dar Carducci n'a fost altfel vrăşmaşul acestui copil mincinos şi nestatornic. El a considerat pe femee chemată nu numai pentru iubire, după cum nici bărbatul n'are numai acest rol în viaţă. Sunt cunoscute cuvintele, pe cari le-a adresat el damelor societăţii *Crucea roşie* cu prilejul expediţiei în Africa. Şi asta la vârsta de 61 de ani.

Iată programa lucrărilor celui de al 17-lea congres de pace (nu cel dela Haga, ci cel ţinut la München anul trecut, unde Appony a prezentat pacea dela noi):

1) Raport al biroului din Berna asupra evenimentelor anului, atât răsboinice cât şi pacifice. 2) Chestiuni internaţionale desbătute la Haga; organizaţie internaţională a pacifiştilor; raportul comisiunii asupra limitării armamentelor, care pentru a ajunge la acest sfârşit studiază propunerea lui Umfrid asupra menţinerii statului quo cu garanţia mutuală a puterilor. 3) Chestiunea propagandei prin cercurile universitare şi colectivităţile religioase. 4) Alegerea datei celui de al 18 congres. 5) Apel către naţiuni.

M.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 6 Aprilie. Fostul deputat slovac, Andreas Hlinka, a publicat, înainte de a intra în închisoarea din Seghedin, un articol în ziarul „Ludove Novini“ în care spune că merge cu capul sus în închisoare ştiind că sufere pentru că a luat apărarea drepturilor slovacilor. In acelaş articol, Andreas Hlinka spune că după ce-şi va termina osânda va lupta mai departe în aceiaşi direcţie şi că asupririle şi închisoarea îl vor oţeli în luptă. Pentru acest articol i s'a intentat fostului deputat un proces de presă, care se va judeca la 4 Maiu.

Viena, 6 Aprilie. Regele Carol al României a dăruit o mie de coroane societăţei române de ajutor din Viena.

Petersburg, 6 Aprilie. Ziarele din Moscova anunţă din nou, că Turcia se pregăteşte de războiŭ în contra Rusiei. Se observă o vie agitaţie în special în vilaetele Tschizonda şi Erzerum.

Petersburg, 6 Aprilie. In apropiere de Viborg s'a găsit un balon, care a pornit Duminecă din parcul aeronautic din Stockolm. Intr'ânsul se aflau doi ofiţeri, dintre cari unul a fost găsit mort, şi celălalt, anume Thiling, este sub îngrijire medicală.

Petersburg, 6 Aprilie. Noua organizaţiune revoluţionară a fost descoperită de poliţie în urma unui denunţ. Poliţia a făcut o descindere pe neaşteptate în casa din strada Belvoserskaia Nr. 1, unde a surprins o consfătuire secretă a revoluţionarilor şi unde a confiscat o mulţime de acte foarte importante. Din aceste acte poliţia a putut afla toată activitatea plănuită de revoluţionari. Poliţia a făcut perchiziţii la peste 100 de case şi a arestat 150 de persoane. In localităţile Lesnoi, Achta şi Wasiliatrow s'au făcut deasemenea multe arestări. Poliţia purta coifuri şi arme, temându-se că va fi atacată. Printre arestaţi se află şi inspectorul şcolar Garevici, multe alte persoane cu vază, soldaţi, studenţi şi studente.

Atena, 6 Aprilie. Trupe turceşti au comis în numeroase localităţi din apropierea oraşului Monastir escese.

Londra, 6 Aprilie. Premierul Campel-Bannermann a demisionat.

Petersburg, 6 Aprilie. Decretul pentru disolvarea Senatului filandez a fost iscălit eri de ţar. El va fi publicat probabil astăzi. Noile alegeri vor începe la 1 Iulie curent.

Belgrad 6 Aprilie. Guvernul în şedinţa de eri a propus pe neaşteptate reluarea discuţiei budgetelor, în locul convenţiei cu Austro-Ungaria. Opoziţia a fost surprinsă de această propunere neaşteptată şi nu a putut lua la timp măsurile necesare, aşa că propunerea a fost adoptată. Prin această purtare a guvernului, opoziţia a fost şi mai mult îndârjită şi va duce obstrucţia până la capăt.

Diverse.

Case de porţelan. In China, porţelanul e întrebuinţat din vremuri foarte vechi ca material de construcţie şi se pare că folosirea celui mai solid fabricat ceramic începe să se întinză şi în alte ţări.

Pressa americană spune că nu va trece multă vreme şi casele de porţelan vor înlocui casele noastre de piatră şi cărămidă.

In timpul din urmă au fost fabricate cantităţi mari de cărămizi de porţelan; ele au o grosime de 25 milimetri, dar au puterea de rezistenţă a unui zid gros de 40 cm. O casă de porţelan e apărată cu desăvârşire împotriva umezelei. Afară de asta, astfel de case au avantajul că pot fi desfăcute fără mare greutate şi clădite din nou. Pe lângă înlesnirea aceasta se mai adaogă şi preţul ieftin al cărămizilor de porţelan.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

---

de cusururi şi sofisme. Prin absurd. Aşa au dispărut naţiuni întregi din istoria lumii. Fără de vreme. In floarea tinereţii. Elinii şi Romanii ar putea trăi şi astăzi. Sunt popoare cari trăiseră cu mult înaintea lor şi trăiesc şi azi. Trăiesc şi vor trăi. Căci Statele şi naţiunile, de regulă nu pier de cât prin greşelile lor proprii. Şi aşa vor pieri şi de aci înainte. Căci deşi *formele* culturei s'au schimbat şi se schimbă mereu, firea omenească a rămas aceiaşi. O neschimbată taină în taina mare a universului. Se *pare* că firea omenească s'ar mai fi îmblânzit. Dar numai pentrucă a fost timp îndelungat supusă ordinii de Stat. Indată ce aceasta este şubminată, îndată ce asemenea idei subversive întră în conştiinţa publicată — mulţimea în ori ce moment îşi poate relua înfăţişarea din timpurile primitive şi hecatombele se ţin lanţ. Omul cel mai blând şi cel mai cult poate deveni atunci fiară sălbatică. Şi devine. Istoria lumii e plină de pilde şi dovezi.

Şi atunci, clasa mai cultă şi — cu toate greşelile ei — mai pricepută şi mai înţeleaptă, este înlocuită de o prăfărie de indivizi. Agitată şi care mereu se agită. Dar fără cârmuire un popor nu poate exista. Şi n'a existat nici odată. Şi atunci vine sau Cesarul, cu dreptul suveranităţii sale în vârful sabiei, sau *o altă clasă* de »domni şi exploatatori«, şi »stăpâniţii şi exploataţii« sunt iarăşi acolo unde au fost. Căci *orice fel de conducere*, fie ea ciuruită prin *orice fel* de alegeri, vot restrâns sau universal, constitue, prin însăşi existenţa ei, o clasă de »domni« sau »boieri«. Ea nu poate să dispară. Ea nu poate fi înlocuită cu alta. Iar cel ce nu vrea să vadă acest adevăr secular şi în fiecare zi patent, acela nu merită dreptul de a face politică. Nu atacă socialiştii, anarhiştii d. p. pe liberali şi conservatori de opotrivă pe tema că sunt »boeri«?

Iar mulţimea cu psihologia ei specială, aţâţată mereu în contra *ori cărei* »clase domnitoare«, — şi »progresul« mult lăudat de astăzi *aici* duce pe toate naţiunile conduse de temperamente feministe sau hermafrodite, — nu mai suportă nici o clasă. Deci nici o conducere. Şi pentrucă »clasa domnitoare« i se presintă mereu şi în mod fanatic ca insuportabilă unei asemenea naţiuni, naţiunea însaşi devine insuportabilă — *naturei*. Şi aceasta o condamnă la moarte. Căci natura e implacabilă. Cu ea nu se discută ca la judecătoria de ocol sau — la Cameră. Legile ei sunt legi de fier. Fără apel. Domnia lor e imutabilă. De ea se sparg căpăţânile tari ale demagogilor. Din nenorocire, prea târziu pentru soarta popoarelor.

(Va urma.)

Vindere totală.

Pentru a face loc în prăvălia Filială din Strada Porții, vindem acolo haine gata pentru **bărbați, băieți și copii**, ieftin sub prețul ce costă, pentru desfacere totală.

Depner, Roth & Westemean.

Strada Porții (Vis-à-vis de Steaua roșie).

Dela „Tipografia și Libraria

A. MUREȘIANU, Brașov

se pot procura următórele carți

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adaoga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„Carnetul Roșu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Mogul*. Prețul cu posta . . . . . —.50 b.

„Caractere morale, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne“ de *Ioan Popea*. Prețul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b.)

Cugete și considerațiunĭ din esperiența vieții lui Argbirobarb. Conține 170 de sfaturĭ înțelepte, scóse din pățania vieții. . . Prețul 20 b. (cu posta 24 b)

Novele de Sienkiewicz: „Natură și viéță“, „Sluga veche“ și „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panțu*; o broșură de 192 pag. Prețul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop*. Prețul 40 b. (cu porto 46 banĭ.

Părintele Nicolae, schiță din viéța preoților de *G. Simu* Prețul 60 b. + 6 banĭ porto.)

Poesii de *R. V. Buticescu*. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin și zimbire, poesii și prosă de *A. Pop*. Prețul 80 banĭ (cu porto 86 b).

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Românii Secelenĭ. Causele decadențelor economice și mijlócele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de P. *Vulcan*. cor. 2 (pl. porto 10 b.)

A. O. Maior *„Biblioteca copiilor“* Vol. I. a apărut în editura „Luceafarului“ cu o poveste inedită scrisă anume pentru acestvolum de *Carmen Sylva* cu numĕróse ilustrațiunĭ, costă 1 cor. 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

„Biblioteca copiilor“ vol. II. de *A. O. Maior* cu cuprinsul următor:

Moș-Crăciun, Iertarea, Cățelul neastâmpărat, Crin, Floare dalbă, Moș-Stan, Minciuna, Să-ți fie de învățătură, Ionaș, Ariciul, Boieria lui Vasile și Berzele. Aceastǎ carte scrisă în un limbagiu frumos pe 118 pagini hârtie fină este un potrivit dar de Crăciun pentru copii. Costă cor. 1·60 plus 20 bani porto.

„Biblioteca pentru copii și tinerime“ vol. III 1 cor.

„Foiletoane“ de *Stelian Russu* cu cuprinsul următor: „O bucurie de Paști“, „La mănăstirea Sinaia„, „Cad Frunzele“, „Căpitanul Ioan“, „La Hunedoara“, „O povestire“, „Lângă Someș“, La Castelul lui Ioan Huniade Corvin“. Format Octav mare pe 75 pagine prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde **„Robia banului“** roman 561 pagine, prețul 2 cor. plus 30 banĭ porto.

„Valurĭ alinate“, traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1·50 plus 20 b. porto.

Dicționar portativ românо-germân-maghiar de H. Schlandt, broș. à . . —.20

Ediția întregă: german-maghiar-român, maghiar-germân-român și român-germân-maghiar, broș. la un loc . . . . . —.60

Dicționar germano-român, pentru școlă și conversatiune de Th. Alexi. Edițiunea V, broș. 3.60,

Dicționar româno-german pentru școlă și conversațiune de Th. Alexi, broș. . 3.60,

Încercărĭ în literatură de Ioan A. Lăpădat, broș. . . . . . . —.50

I. C. Panțu: „In plasă“. „In Balta“. „Cale grea“. „La Códe“. „La cârciuma lui Tiriplic.“ *Schițe din viéța dela țeră.* O broșură de 112 pag. cu prețul 40 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

I. C. Panțu: *„La têrg“*, povestire din viéța unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

„Din lumea basmelor“ de *I. T. Mera* cu 87 ilustratiuni originale format octav mare pe 284 pagine. Prețul cor. 3·50 plus 20 bani porto.

AVIS!

Îmi iau permisiunea a aduce la cunoștința Onoraților mei clienți, că din **1 Aprilie a. c.** începând am preluat cafeneaua „Elite“ și o voiu conduce în regie proprie.

Îmi voiu da toată silința de a satisface cererile onoratei mele clientele, rugându-o pentru binevoitorul sprijin și semnez

Cu deosebită stimă

IOHANN MOCK,

115,2—2. antreprenorul cafenelei „Elite“.

Cărți de rugăciuni.

Cărțĭ de rugăciunĭ întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuțĭ cuprindênd diferite rugăciunĭ: rugăciunea de séră, către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Nascĕtóre. Rugăciunile în dilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Dumineca. Acatistul bunei vestirĭ. Canone. Rugăciunĭ de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din dina Nascerei Domnului. Rugăciunĭ de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărțĭ sunt în diferite legăturĭ de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse și elegante. Prețul lor e felurit.

Carte de rugăciune de *Calistrat Cora* sunt cu: Cor. 1·40, 1·60, 1·80, 2·40, 2·60, 7 —, 8·40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —·90, —·60, 1·80, 2·10, 2·65, 2·80, 3·10, 3·50.

Cheia Raiului costă: —·75, 1·20, 1·40, 2·—, 3·50.

Aviz!

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoștinta Onor. public că **mi-am deschis**

Cancelaria advocațială

în Zernești (Zernest),

Strada principală, în apropiere de judecătoria cercuală. Cu stimă

Dr. Ilariu Hoadrea,
advocat.

112,4—6.)

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public că **salonul meu de croitorie pentru dame** din **1 Aprilie 1908** începând va fi în

Strada Porții Nr. 34.

Cu stimă

KLEIN K.,
croitor de dame.

113,2—3.

La prea Înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXVI. LOTERIE de Stat c. și r.

pentru scopuri de binefaceri militare

Loteria acésta unică în Austria legal concesionată conține **18.390 câștigurĭ în banĭ gata** în suma totala de **513.580 Cor.**

Câștigul principal 200.000 coróne bani gata.

Trage ea urmézǎ irevocabil în 14 Maiu 1908. Un los costă 4 coróne.

Losuri se capată la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanțĭ de loterie. Traficĭ, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planurĭ pentru cumpĕrătorĭ gratis.

Losurile se trimit franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(110.2—10).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții.**

Nou! Important pentru proprietarii de casă. Nou!

Am onoarea a face cunoscut Onor. **proprietari** de case că fac singur Aparate de clătit Closete. Construcție nouă, numai cu **trei** sau **patru litri** apă de clătit, care clătesc foarte bine.

In comparație cu aparatele de clătit folosite până acuma **75 Procente** economie la apă. Să pot folosi și la Closetele, cari există.

Cu toată stima

Firma de instalație **Alfred Widmann,**

Telefon Nr. 326. **Strada Castelului Nr. 51.**